

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (5)

IZDAN 1 NOVEMBRA 1938.

PATENTNI SPIS BR. 14409

**Srpsko akcionarsko rudarsko i topioničko industrijsko društvo „Sartid“,
Beograd, Jugoslavija.**

Upaljač sa izoliranom kapslom za aeroplanske bombe.

Prijava od 12 jula 1937.

Važi od 1 juna 1938.

Poznati su razni upaljači za aeroplanske bombe, ali isti nisu nikada mogli biti potpuno osigurani protiv paljenja inicijalne kapsle, što je dovodilo do teških nesreća. Neželjeno paljenje inicijalnih kapsli u glavnom bila je posledica toga, što su inicijalne kapsle zauzimale uvek aksijalan položaj, koji se poklapao sa osovinom udarne igle, te je sasvim bilo moguće, da se inicijalna kapsla upali i u položaju mirovanja upaljača.

Ovaj glavni nedostatak potpuno se uklanja upaljačem prema pronalasku na taj način, što inicijalna kapsla za vreme neupotrebe stoji u jednom radijalnom kanalu izvan glavne osovine upaljača, i tek posle izvesnog u napred određenog vremena, kada se propeler upaljača dovoljno izvrti inicijalna kapsla pod delovanjem naročitih opruga može da zauzme aksijalan položaj, kada u istu može da udari igla i da je upali posle čega se vatra prenosi ili na usporivač ili neposredno na detonatorsku kapslu itd.

Kod upaljača prema pronalasku ne samo što je inicijatorska kapsla osigurana od slučajnog udara upaljačke igle, nego čak i kad bi ova inicijatorska kapsla slučajno usled potresa eksplodirala u položaju mirovanja, dakle kada se nalazi izvan glavne osovine upaljača, vatra nemože da se prenese niti na usporivač, ako ga ima, niti na detonatorsku kapslu itd.

Na priloženom je nacrtu pokazan jedan oblik izvođenja upaljača prema pronalasku.

Sl. 1 pokazuje vertikalni aksijalni presek, a

Sl. 2 presek po A—B na sl. 1.

Sl. 3 pokazuje presek po C—D na sl. 1, a

Sl. 4 pokazuje izgled ozgo na sl. 1.

Sl. 5 pokazuje presek po C—D samo kada je nosač inicijalne kapsle zajedno sa kapslom zauzeo aksijalni položaj.

Upaljač prema pronalasku sastoji se od tela 13 u kome se nalazi centralni kanal različitog prečnika. U gornjem proširenom delu kanala nalazi se vreteno 7 propelera 2, koje ima na donjem kraju iglu 7', venac 7'' za ograničavanje kretanja, kružni usek i zavojnice, koje odgovaraju zavojnicama navrtanja 5, koji se osigurava u svom položaju oprugom 6 protiv aksijalnog kretanja, a čivijom 4 protiv okretanja. Centralni kanal tela zatvoren je poklopcem 3, koji je snabdeven otvorom kroz koji prolazi vreteno 7 propelera. Pomenu to vreteno gore je snabdeveno zavojnicama preko kojih dolazi sam propeler 2 a preko njega se navrće navrtanj 1 u vidu jedne kape, kojom se priteže propeler. Telo 13 upaljača snabdeveno je poprečnim kanalom u kome se nalazi nosač 10 inicijalne kapsle 9. Nosač 10 inicijalne kapsle 9 stoji pod delovanjem opruge 11, koja ga gura prema sredini odn. u aktivan položaj, koji treba da zauzme, kada se vreteno dovoljno izvrti. Poprečni kanal spolja je zatvoren kapom 8, odn. poklopcem 8. Na donji deo tela 13 navrće se detonator 17 sa u njega umetnutim nosačem 15 detonatorske kapsle 16.

Na sl. 1 pokazan je upaljač u neaktivnom stanju, pri čemu se igla 7' vretena 7 nalazi u svom najnižem položaju u kome

zatvara uzani deo kanala centralnog. U tom položaju se nosač 10 kapsle 9 naslanja na iglu i prema tome, ako bi usled udara ili potresa kapsla 9 opalila, vatra iste ne može da se prenese na detonatorsku kapslu pošto je pomenuti centralni kanal zatvoren iglom 7'.

Prilikom bacanja bombe iz aeroplana kada se izvadi osigurač ako ga uopšte ima, oslobodi se propeler 2 i počne da se okreće pri padanju usled čega se okreće i vreteno 7 u navrtanju 5, koje izilazi iz upaljača i kada navrtanj naide na ranije pomenuti usek na vretenu, propeler produži da se obrće u mestu i ne izilazi dalje. Tada je igla izišla toliko iz uzanog dela centralnog kanala, da je ostavila slobodan poprečni kanal 30 i pod dejstvom opruge 11 nosač inicijalne kapsle zauzme aksijalni položaj kao na sl. 5 i upaljač je spreman za paljenje.

Prilikom udara o tlo vreteno 7 na suprot delovanju opruge 6 pode prema kapsli 9 i upali je ubodom. Vatra kapsle 9 prenosi se kroz oslobođeni uzani deo kanala 7 na detonatorsku kapslu ili na usporivač ako ga ima, posle čega vatra prelazi

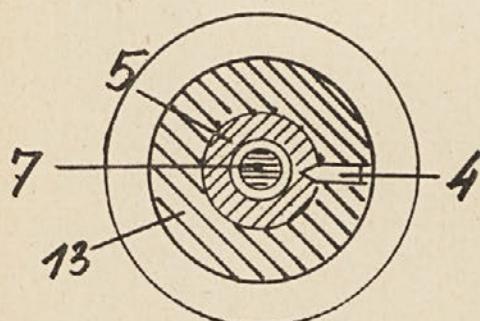
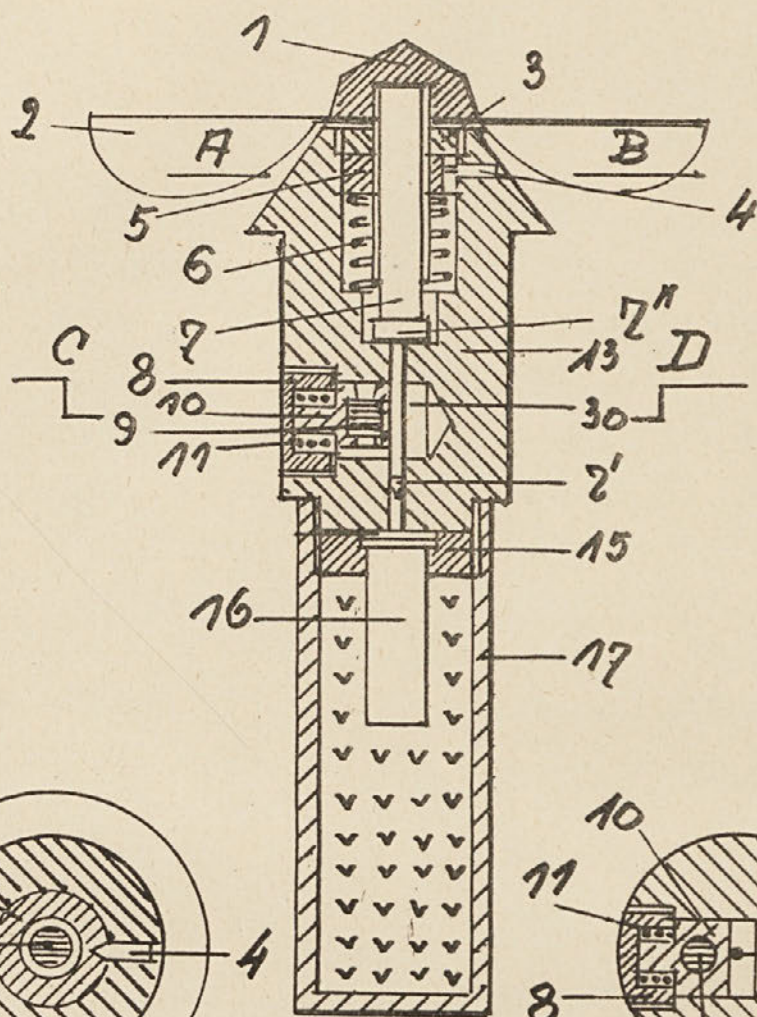
na sam detonator.

Opisani upaljač je veoma osetljiv kada se oslobodi i može da se upotrebi u svakom cilju odn. uvek, kada je potrebna velika osetljivost upaljača.

Patentni zahtevi:

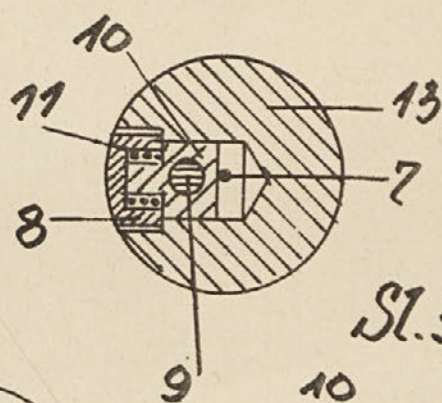
1) Upaljač sa izoliranom kapslom za aeroplanske bombe, naznačen time, što se u telu upaljača predviđa poprečni kanal (30) u kome se za vreme mirovanja nalazi nosač (10) inicijalne kapsle (9) zajedno sa njom i nalazi se sklonjen u stranu od igle (7') pri čemu nosač (10) naleže na igli (7'), koja zatvara uzani deo centralnog kanala tela (13) upaljača u cilju sprečavanja prenošenja vatre na detonatorsku kapslu itd.

2) Upaljač sa izoliranom kapslom za aeroplanske bombe po zahtevu 1, naznačen time, što je predviđena opruga (11) koja teži da nosač (10) inicijalne kapsle zajedno sa kapslom (9) dovede u aksijalan položaj odn. pod vrh igle (7'), kada se vreteno (7) dovoljno izvrti i oslobodi poprečni kanal (30).

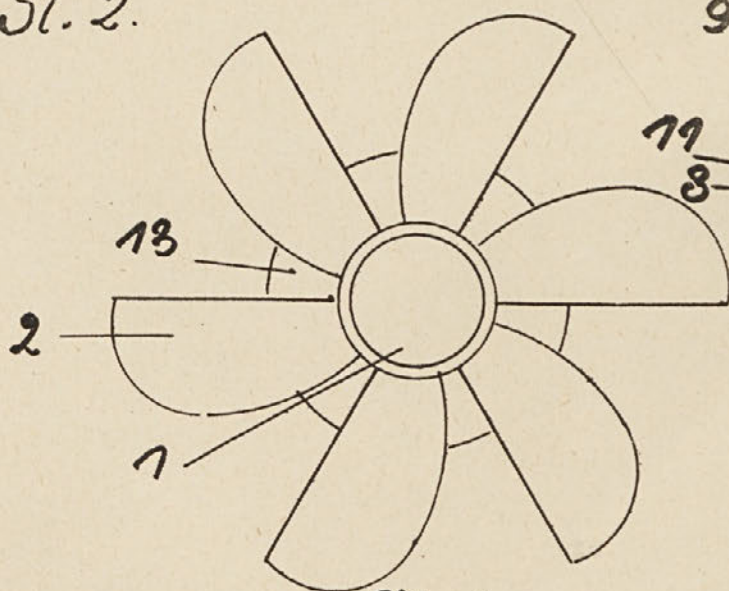

Sl. 2.

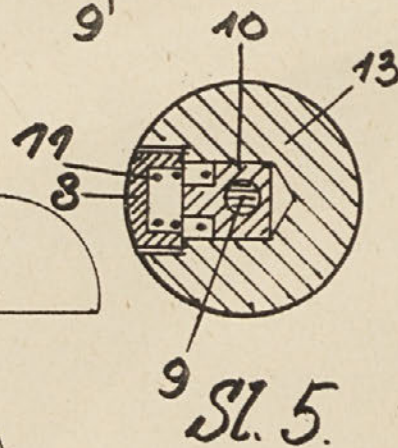
Sl. 1.

Sl. 3.

Sl. 4.

Sl. 5.

